

UCHWAŁA NR 75/2022
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 1 sierpnia 2022 r.

w sprawie sprawozdania partii politycznej Konfederacja Korony Polskiej
o źródłach pozyskania środków finansowych w 2020 r.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 372)

postanawia

odrzuć sprawozdanie partii politycznej Konfederacja Korony Polskiej o źródłach pozyskania środków finansowych oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2020 r., **z powodu** naruszenia art. 24 ust. 7 ustawy o partiach politycznych.

Uzasadnienie

Partia polityczna Konfederacja Korony Polskiej (EwP 404) przedłożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2020 r. z zachowaniem terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych.

Sprawozdanie zostało sporządzone według wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z 18 lutego 2003 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. poz. 269).

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy o partiach politycznych, nie zgłosił zastrzeżeń do sprawozdania.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie przedłożonych dokumentów oraz wyjaśnień udzielonych przez Partię stwierdziła, co następuje.

W sprawozdaniu Partia wykazała, że jej łączne przychody/wpływy w 2020 r. (z wyłączeniem przychodów Funduszu Wyborczego) wyniosły 33 914,04 zł.

Partia wskazała, że wszystkie te środki gromadzone były na jej rachunku bankowym o numerze 17 1140 1889 0000 2743 8400 1001, prowadzonym przez mBank S.A. Pochodziły one według Partii od:

- osób fizycznych – ogółem (31 923,04 zł), w tym:
 - ze składek członkowskich w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku od jednej osoby fizycznej wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników (23 260,00 zł),
 - z darowizn pieniężnych (8663,04 zł);
- z działalności własnej, o której mowa w art. 27 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (1991,00 zł).

W pozostałych pozycjach sprawozdania Partia wykazała zera („0”).

W wyniku analizy złożonego sprawozdania oraz załączonych do niego dokumentów finansowych Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła, że wykazane w sprawozdaniu oraz w części przedłożonych dokumentów dane nie odpowiadają stanowi faktycznemu oraz, że do sprawozdania nie zostały załączone wszystkie dokumenty wymagane we wskazanym wyżej rozporządzeniu Ministra Finansów, które pozwalałyby dokonać oceny zgodności z prawem finansowania Partii w 2020 r. W związku z tym zwróciła się do Partii z szeregiem pytań oraz wezwań do uzupełnień i do wyjaśnień. Udzielone przez Partię odpowiedzi nie rozwiały jednak wszystkich powstałych wątpliwości i istniejących rozbieżności między złożonym sprawozdaniem Konfederacji Korony Polskiej za 2020 r., a dokumentami finansowymi. W kilku kwestiach powodowały wręcz nowe wątpliwości i wymagały dodatkowych wyjaśnień. W związku z powyższym, Państwowa Komisja Wyborcza jeszcze dwukrotnie zwracała się do Partii o informacje, o uzupełnienie brakujących danych i o skorygowanie wiadomości nieodpowiadających stanowi faktycznemu.

Biorąc pod uwagę udzielone przez Partię odpowiedzi i wyjaśnienia oraz przesłane dokumenty finansowe, ale także to, że Partia przesłała historie operacji bankowych wyłącznie czterech jej rachunków bankowych, a w przypadku pozostałych trzydziestu dziewięciu jedynie potwierdzenie ich sald na koniec 2020 r., co nie pozwalało jednoznacznie stwierdzić, że w trakcie okresu sprawozdawczego na rachunkach tych nie były dokonywane żadne operacje finansowe (Partia nie przedstawiła takiego potwierdzenia z Banku prowadzącego jej rachunki), Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła przede wszystkim, że z dokumentów złożonych przez Konfederację Korony Polskiej oraz z udzielonych przez nią informacji i wyjaśnień wynika, jak już wyżej wskazano, że w okresie sprawozdawczym Partia posiadała

nie jeden rachunek bankowy, jak wykazała w złożonym sprawozdaniu, ale czterdzieści trzy rachunki. Z posiadanych przez Państwową Komisję Wyborczą dokumentów wynika, że na rachunkach tych Partia zgromadziła w okresie sprawozdawczym środki w łącznej kwocie 33 904,04 zł, pochodzące od osób fizycznych, w tym:

- ze składek członkowskich w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku od jednej osoby fizycznej wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników: 20 800,00 zł;
- z darowizn pieniężnych: 13 104,04 zł.

Ponadto na rzecz Partii osoby fizyczne świadczyły nieodpłatnie usługi o łącznej wartości 4800,00 zł.

Łączne przychody/wpływy partii politycznej Konfederacja Korony Polskiej wyniosły zatem w 2020 r. 38 704,04 zł.

Partia błędnie, zarówno w złożonym sprawozdaniu, jak i w wyjaśnieniach i uzupełnieniach do niego ustaliła wysokość i ujęła darowizny dokonane na jej rzecz przez osoby fizyczne (opisane przez te osoby jako wpłaty dokonane z przeznaczeniem na organizację zjazdu Partii w Ulanowie) jako środki pochodzące z działalności własnej, o której mowa w art. 27 ustawy z 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (rzeczywista ich kwota łączna wyniosła 3845,00 zł). Działalność ta polega bowiem wyłącznie na sprzedaży tekstu statutu lub programu partii, a także przedmiotów symbolizujących partię i wydawnictw popularyzujących cele i działalność partii politycznej oraz na wykonywaniu odpłatnie drobnych usług na rzecz osób trzecich z wykorzystaniem posiadanego sprzętu biurowego. Nie mieści się w niej zatem organizowanie zjazdów partii. Oznacza to, że środki pochodzące z tych wpłat powinny zostać ujęte wśród darowizn pieniężnych dokonanych przez osoby fizyczne na rzecz Konfederacji Korony Polskiej. Potwierdziła to zresztą sama Partia w wyjaśnieniach z 30 września 2021 r., stwierdzając w nich, że „Środki wykazane w zał. 9 do wyjaśnień Partii z 13 sierpnia 2021 r. były dobrowolnymi wpłatami osób fizycznych na zorganizowanie wydarzenia w Ulanowie. W związku z powyższym należy potraktować je jako darowizny i po dokonaniu ostatecznej korekty Sprawozdania Finansowego będą uwzględnione w odpowiedniej jego pozycji”. W efekcie Partia jednak błędnie zakwalifikowała te środki.

Załączniki do sprawozdania Partii zawierały szereg błędów i uchybień w zakresie miejscowości faktycznego zamieszkania osób dokonujących wpłat na rzecz Partii, nazwisk tych osób, jak i kwot środków wpłacanych przez te osoby. Część osób wpłacających środki na rzecz Partii w ogóle nie została ujęta w załącznikach

dołączonych do sprawozdania. Znaczna część tych uchybień została wyeliminowana i skorygowana na etapie badania sprawozdania finansowego Partii.

W złożonym sprawozdaniu Partia nie wykazała przyjęcia wartości niepieniężnych. W trakcie badania sprawozdania, załączonej do niego dokumentacji oraz w wyniku odpowiedzi na pytania zadane Konfederacji Korony Polskiej przez Państwową Komisję Wyborczą ustalono, że w okresie sprawozdawczym na rzecz Partii świadczone były nieodpłatne usługi w postaci utworzenia strony internetowej Partii i administrowania nią przez członka Partii (wycenione przez Partię na 4000,00 zł), oraz w postaci użyczenia Partii lokalu przy ul. Żurawiej w Warszawie przez osobę fizyczną wyłącznie na potrzeby wskazania adresu korespondencyjnego (wycenione przez Partię na 800,00 zł).

Państwowa Komisja Wyborcza zwracała się do partii politycznej Konfederacja Korony Polskiej także z szeregiem pytań dotyczących ewentualnych kosztów prowadzonej przez nią działalności, o której informacje dostępne były chociażby na stronie internetowej Partii i sposobu ich finansowania.

W odpowiedzi Partia stwierdziła, że działania te nie wiązały się z koniecznością poniesienia przez nią jakichkolwiek kosztów, a rozliczenie z tytułu wykorzystania dodatkowej powierzchni na potrzeby organizowanej przez nią konferencji będzie uwzględnione w fakturze końcowej, na zakończenie umowy najmu jej lokalu. Partia wyjaśniła także, że całość prowadzonej przez nią korespondencji odbywała się bezkosztowo z wykorzystaniem poczty elektronicznej, natomiast spotkania i narady odbywały się nieodpłatnie z wykorzystaniem komunikatorów internetowych. Ze swojego lokalu w Warszawie Partia korzystała w 2020 r. na podstawie umowy najmu zawartej 1 lutego 2020 r. z Fundacją Osuchowa z Warszawy, z której wynika, że koszt wynajęcia tego lokalu przez Partię w 2020 r. wynosił 2200,00 zł (11 miesięcy x 200,00 zł) i zostanie zapłacony po 31 grudnia 2021 r.

Wpłaty dokonane na rzecz Konfederacji Korony Polskiej w okresie sprawozdawczym oraz świadczone nieodpłatnie usługi pochodziły, zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, od obywateli polskich mających stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej; mieściły się w dopuszczalnym limicie wpłat i darowizn niepieniężnych od jednej osoby, określonym w art. 25 ust. 4 w związku z ust. 4a tej ustawy, a forma wpłat była zgodna z określoną w jej art. 25 ust. 5.

Ponadto jednak, z historii przywołanego już rachunku bankowego Partii o nr 17 1140 1889 0000 2743 8400 1001, z wyjaśnień udzielonych przez Partię oraz z faktur

załączonych przez Partię do tych wyjaśnień wynika jednoznacznie, że część zakupów związanych z bieżącą działalnością Partii była dokonywana ze środków własnych osób fizycznych, a następnie kwoty środków wydatkowane przez te osoby na opłacenie zakupów na rzecz Konfederacji Korony Polskiej zwracane były tym osobom przelewami ze wskazanego wyżej rachunku bieżącego Partii.

Sytuacja ta dotyczy następujących płatności:

1. Faktura VAT 584/2020 z 11 sierpnia 2020 r., wystawiona przez Michał Szczepaniak taniezamki.pl z Warszawy, na kwotę 100,00 zł, zapłacono gotówką;
2. Faktura VAT 173/08/2020 z 14 sierpnia 2020 r., wystawiona przez TEO Sp. z o.o. Sp. komandytowa z Poznania, na kwotę 302,58 zł, zapłacono przelewem – Przedpłata – Kurier; Piotr Sterkowski;
3. Faktura VAT nr FV 6/08/2020 z 15 sierpnia 2020 r., wystawiona przez Tarantino'S Sp. z o.o. z Warszawy, na kwotę 447,10 zł, zapłacono kartą kredytową.

Jak wynika z historii przywołanego rachunku bankowego, 7 września 2020 r., Partia dokonała na rzecz osoby fizycznej zwrotu środków wydatkowanych przez tę osobę na opłacenie wskazanych wyżej faktur [„zwrot za fre 584/2020 (100,- zł), fre 173/08/2020 (302,58 zł), fre 6/08/2020 (447,10)”), w łącznej kwocie 849,68 zł.

4. Faktura VAT nr 43/8/2020 z 28 sierpnia 2020 r., wystawiona przez Brand Studio Monika Jawidzyk z Warszawy, na kwotę 738,00 zł.

Jak wynika z historii przywołanego rachunku bankowego, 31 sierpnia 2020 r., Partia dokonała na rzecz osoby fizycznej zwrotu środków wydatkowanych przez tę osobę na opłacenie tej faktury [„zwrot z tytułu zapłaty za f-rę Brand Studio Monika Jawidzyk Warszawa - zakup 3 banerów”].

5. Faktura VAT nr: CW/2020/07/067203 z 24 lipca 2020 r., wystawiona przez x-kom sp. z o.o. z Częstochowy, na kwotę 1006,49 zł, płatność elektroniczna.

Z historii podstawowego rachunku bankowego Partii wynika, że 5 sierpnia 2020 r., Partia dokonała zwrotu na rzecz osoby fizycznej środków wydatkowanych przez tę osobę na opłacenie tej faktury [„zwrot z tytułu zapłaty za f-rę nr CW/2020/07/067203 z dnia 24 lipca 2020 r. - zakup smartfona do biura partii”].

Taki sposób dokonywania zakupów na rzecz Konfederacji Korony Polskiej oraz dokonywania zwrotów poniesionych wydatków na te zakupy potwierdziła sama Partia w wyjaśnieniach z 28 sierpnia 2021 r. Stwierdziła ona jednoznacznie, że zwroty te związane są z uprzednim dokonaniem przez osobę fizyczną zakupów na rzecz Partii opłaconych z jej prywatnych środków, w związku z czym, po przedstawieniu przez nią

odpowiednich dokumentów Partii, ta dokonała zwrotu na rzecz tej osoby fizycznej poniesionych przez nią wcześniej wydatków na rzecz Partii.

Tożsama sytuacja miała miejsce w przypadku kolejnych płatności:

6. Faktura nr: I20576B01012803 z 2 października 2020 r., wystawiona przez BP Europa SE Oddział w Polsce, Kraków, na kwotę 200,02 zł;
7. Faktura VAT 8/BF/11/2020 z 10 listopada 2020 r., wystawiona przez BOTOXFLOWERS Rafał Krasowski z Warszawy, na kwotę 250,00 zł, zapłacono kartą płatniczą.

Z historii podstawowego rachunku bankowego Konfederacji Korony Polskiej wynika, że zwrotu środków za opłacenie obu tych faktur Partia dokonała na rzecz osoby fizycznej dwoma przelewami 2 grudnia 2020 r. [„zwrot Faktura I20576B01012803 z dn. 02.10.2020” i „zwrot Faktura 8/BF/11/2020 z dn. 10.11.2020”].

8. Faktura VAT FF/4462/2020 z 18 lipca 2020 r., wystawiona przez MARPAL Stacja Paliw Mariusz Szczuka w Solniczku, na kwotę 341,69 zł, zapłacono kartą;
9. Faktura nr: 71801FS17030720 z 20 lipca 2020 r., wystawiona przez PRZEMYŚLDIS Sp. z o.o. z Poznania, na kwotę 300,12 zł;
10. Faktura nr: 01166720070516100 z 15 lipca 2020 r., wystawiona przez Circle K Polska Sp z o.o. w Warszawie, na kwotę 370,42 zł.

Z historii podstawowego rachunku bankowego Partii wynika, że 21 października 2020 r., zwrotu za opłacenie tych faktur w łącznej kwocie 1 012,23 zł [„zwrot Faktura FF/4462/2020=341,69 z dn. 18.07.2020, Faktura 71801FS17030720=300,12 z 20.07.2020, faktura 01166720070516100=370,42 z 15.07.20”] dokonano na rzecz osoby fizycznej.

Również w tym przypadku, w wyjaśnieniach z 25 października 2021 r. Partia potwierdziła, że zwroty te były związane z dokonywaniem zakupów na rzecz Partii, opłaconych z prywatnych środków osoby fizycznej.

Dokonywanie zakupów na rzecz partii z własnych środków przez osoby fizyczne, jak i regulowanie przez osoby fizyczne z własnych środków wydatków partii, stanowi naruszenie art. 24 ust. 7 ustawy o partiach politycznych. Zgodnie z nim partia może zaciągać jedynie kredyty bankowe. Nie może zatem korzystać z pożyczek czy też z kredytów udzielanych przez podmioty inne niż banki. Sąd Najwyższy, rozpatrując skargi na odrzucenie sprawozdań finansowych partii politycznych, zakwalifikował jednoznacznie opisane wyżej operacje finansowe, jako niedozwolone swoiste kredytowanie przez osoby fizyczne (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 25 września 2009 r., III SW 47/09, z 18 listopada 2010 r., III SW 390/10 i III SW

391/10 oraz z 25 lutego 2015 r., III SW 1/15; por. także postanowienia z 9 czerwca 2011 r., III SW 2/11 i III SW 3/11).

Naruszenie regulacji przywołanego art. 24 ust. 7 ustawy o partiach politycznych stanowi przesłankę do odrzucenia sprawozdania na podstawie art. 38a ust. 2 pkt 4 ustawy. Złamanie obowiązujących w tym zakresie przepisów ustawowych przesądza jednoznacznie – stosownie do dyspozycji przywołanego już art. 38a ust. 2 pkt 4 ustawy o partiach politycznych – o obowiązku odrzucenia przez Państwową Komisję Wyborczą sprawozdania finansowego partii politycznej. Przepis ten ma charakter normy bezwzględnie obowiązującej, a nie charakter zaleceń, co oznacza, że wystąpienie którejkolwiek z przesłanek wymienionych w nim obliguje Państwową Komisję Wyborczą do odrzucenia tego sprawozdania, nawet gdyby naruszenie było minimalne lub nieumyślne. Nie może zatem w tym przypadku mieć znaczenia stopień zawinienia w naruszeniu prawa, wysokość środków przyjętych przez partię niezgodnie z przepisami ustawy o partiach politycznych czy proporcja kwoty środków pozyskanych przez partię z naruszeniem art. 24 ust. 7 ustawy do ogólnej kwoty przychodów partii politycznej, ani też to, czy naruszenie wskazanego przepisu nastąpiło w sposób umyślny, czy też z powodu nieznamości przepisów ustawy o partiach politycznych.

Przyjęte przez Państwową Komisję Wyborczą stanowisko potwierdził Sąd Najwyższy już w postanowieniu z 17 września 2004 r., III SW 38/04 (por. także postanowienia Sądu Najwyższego z 22 września 2006 r., III SW 23/06, z 14 października 2008 r., III SW 10/08 i z 23 kwietnia 2002 r., III SW 3/02, III SW 4/02, III SW 5/02).

Z powyższej analizy wynika jednoznacznie, że Konfederacja Korony Polskiej nie zrealizowała także spoczywającego na niej obowiązku prawnego rzetelnego i zgodnego ze stanem faktycznym przygotowania i przedstawienia sprawozdania finansowego Partii a wraz nim kompletnej, uporządkowanej dokumentacji finansowej, w tym odpowiednich dowodów dotyczących poszczególnych wpłat, potwierdzających, że wszystkie środki finansowe pozyskane zostały przez Partię w sposób zgodny z obowiązującym prawem (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 marca 2005 r., III SW 3/05). Partia jest do tego zobowiązana przede wszystkim przez regulację art. 38 ust. 1 wskazanej ustawy o partiach politycznych, stanowiącą, że to partia polityczna składa Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie finansowe; ale także przez rozporządzenie Ministra Finansów z 18 lutego 2003 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz.U. z 2003 r. poz. 269), określające wzór sprawozdania finansowego partii, w którym to sprawozdaniu partia zobowiązana

jest wykazać wszystkie pozyskane środki finansowe, jak i źródła ich pochodzenia; przez rozporządzenie Ministra Finansów z 23 stycznia 2003 r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości przez partię polityczną (Dz.U. z 2003 r. poz. 118) oraz przez ustawę z 29 września 1994 r. o rachunkowości (art. 41 ustawy o partiach politycznych), które zawierają zasady dokumentowania i ewidencji przychodów, wydatków, rozrachunków i składników majątkowych partii.

Odpowiednio prowadzona i ujawniona dokumentacja, głównie finansowo-księgowo, oraz sporządzone na jej podstawie sprawozdanie finansowe są jednymi z najistotniejszych przejawów jawności finansowania partii politycznych, będącej elementem prawidłowego funkcjonowania ustroju demokratycznego (postanowienie Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2006 r., III SW 11/06), znajdującej swoje umocowanie w art. 11 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Co ważne, jawność ta nie powinna ograniczać się wyłącznie do przedkładania sprawozdań finansowych partii politycznych do badania właściwym do tego organom, ale powinna umożliwiać zapoznanie się z gospodarką finansową prowadzoną przez partie każdemu zainteresowanemu (np. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 8 marca 2013 r., I OSK 513/13; oraz z 18 grudnia 2014 r., I OSK 687/14; a także wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 20 grudnia 2016 r., II SAB/Wa 590/16).

Od partii należy poza tym oczekiwać szczególnie wysokiej staranności w bieżącym prowadzeniu i w efekcie w przygotowywaniu jej dokumentacji finansowej, które to działania pozwalają na bieżące weryfikowanie przez właściwe do tego osoby w partii, czy nie doszło do wpłat dokonanych niezgodnie z przepisami ustawy o partiach politycznych i na niezwłoczne reagowanie na takie wpłaty.

Złożenie sprawozdania finansowego przez partię polityczną Konfederacja Korony Polskiej za 2020 r., w którym żadna z pozycji, w której wskazane zostały wartości inne niż „0”, nie zawierała danych zgodnych ze stanem faktycznym, do którego załączone zostały dokumenty nieodpowiadające w znacznej części rzeczywistości, oznacza, że Partia naruszyła ustawowy obowiązek sprawozdawczy określony w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych. Zgodnie z art. 38a ust. 2 i 3 ustawy o partiach politycznych to uchybienie nie stanowi jednak przesłanki do odrzucenia sprawozdania Partii.

Partia polityczna, stanowiąca jeden z podstawowych elementów demokratycznego państwa prawnego, nie może nie przestrzegać prawa. Ponadto nie występuje ona w obrocie cywilno-prawnym tak, jak wszystkie inne podmioty.

Ze względu na jej szczególny charakter, ustawa o partiach politycznych przyjęła wyraźnie restrykcyjną formułę regulacji w zakresie finansów i finansowania partii politycznych, przede wszystkim w odniesieniu do źródeł ich finansowania (postanowienie Sądu Najwyższego z 17 września 2004 r., III SW 38/04).

Partia polityczna Konfederacja Korony Polskiej nie posiadała w 2020 r. Funduszu Wyborczego i nie uczestniczyła w przeprowadzonych w tym roku wyborach.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie sprawozdania finansowego Partii, dokumentów do niego załączonych oraz wyjaśnień Partii, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia partii politycznej Konfederacja Korony Polskiej przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak

(dokument podpisany elektronicznie)